

PRAVILNIK

O PROGRAMU STRUČNE MATURE I ZAVRŠNOG ISPITA

("Sl. glasnik RS - Prosvetni glasnik", br. 1/2018)

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuje se Program stručne mature i završnog ispita.

Program iz stava 1. ovog člana odštampan je u prilogu ovog pravilnika i čini njegov sastavni deo.

Član 2

Učenici koji završe četvorogodišnje srednje stručno obrazovanje i vaspitanje polagaće stručnu maturu po programu koji je utvrđen ovim pravilnikom počev od školske 2020/2021. godine, a učenici koji završe trogodišnje srednje stručno obrazovanje i vaspitanje polagaće završni ispit srednjeg stručnog obrazovanja i vaspitanja po programu koji je utvrđen ovim pravilnikom počev od školske 2019/2020. godine.

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije - Prosvetnom glasniku".

PROGRAM STRUČNE MATURE I ZAVRŠNOG ISPITA

Cilj programa stručne mature i završnog ispita

Cilj donošenja programa stručne mature i završnog ispita je da pripremi učenika, školu i ostale učesnike u ovom procesu za sprovođenje i polaganje ispita stručne mature i završnog ispita.

Jezik polaganja stručne mature i završnog ispita

Jezik polaganja stručne mature i završnog ispita je jezik na kome je učenik sticao srednje stručno obrazovanje i vaspitanje. Učenici koji su srednje stručno obrazovanje i vaspitanje sticali na srpskom i stranom jeziku, tj. dvojezično polažu stručnu maturu ili završni ispit na srpskom jeziku.

Učenik koji je obrazovanje i vaspitanje sticao na jeziku nacionalne manjine može izabrati da stručnu maturu, u celini ili njen deo, kao i završni ispit, polaže na srpskom jeziku.

STRUČNA MATURA

Cilj stručne mature

Stručnom maturom proverava se da li je učenik, nakon završenog četvrtog razreda srednjeg stručnog obrazovanja za obrazovni profil, stekao stručne kompetencije propisane standardom kvalifikacije, odnosno znanja, veštine i stavove za rad i nastavak školovanja, a u skladu sa nastavnim planom i programom.

Pravo na polaganje stručne mature

Učenik polaže stručnu maturu u skladu sa zakonom. Stručnu maturu može da polaže učenik koji je završio četiri razreda srednjeg stručnog obrazovanja po nastavnom planu i programu/planu i programu nastave i učenja za obrazovni profil za koji se školuje.

Učenici sa smetnjama u razvoju i invaliditetom polažu stručnu maturu u skladu sa njihovim motoričkim i čulnim mogućnostima, odnosno uslovima koje zahteva određena vrsta invaliditeta, u skladu sa zakonom.

Struktura i sadržaj stručne mature

Stručna matura koju polažu učenici, nakon završetka četiri razreda srednjeg stručnog obrazovanja, ima sertifikacioni karakter i sastoji se od tri ispita. Pored ova tri ispita, učenik ima pravo da polaže i dodatne (izborne) ispite.

Stručna matura uključuje tri ispita. Svaki učenik je u obavezi da položi sva tri ispita da bi sertifikovao određeni program srednjeg stručnog obrazovanja, i to:

1. Srpski jezik i književnost, odnosno maternji jezik i književnost,
2. Matematika (osim za obrazovne profile koji nemaju matematiku u poslednje dve godine, oni biraju predmet sa Liste opšteobrazovnih predmeta na kojoj je ponuđena i matematika),
3. Stručni ispit (ispit/test za proveru stručno-teorijskih znanja i maturalni praktični rad).

U okviru stručne mature, učenik polaže ispite iz opšteobrazovnih nastavnih predmeta istog sadržaja i strukture testova kao i učenik opšteg srednjeg obrazovanja i vaspitanja.

Stručni ispit se sastoji od teorijskog dela (test/ispit za proveru stručno-teorijskih znanja) i praktičnog dela (maturalni praktični rad) i zasnovan je na kompetencijama koje su definisane standardom kvalifikacije, odnosno sadržajima stručnih predmeta u skladu sa nastavnim planom i programom.

Sadržaj stručnog ispita propisuju se odgovarajućim pravilnikom za svaki obrazovni profil.

Dodatni (izborni) deo stručne mature istovetan je sa izbornim delom opšte mature.

Struktura i sadržaj stručnog ispita

Test za proveru stručno-teorijskih znanja

Cilj ovog dela stručnog ispita je provera stručno-teorijskih znanja neophodnih za obavljanje poslova i zadataka za čije se izvršenje učenik osposobljava tokom školovanja. Na ispitu se proveravaju znanja iz stručnih predmeta značajnih za obrazovni profil.

Test se polaže pismeno i sadrži najviše 50 zadataka. Učenik je položio test ako je ostvario minimalno 50,5% ukupnog broja bodova.

Test i ključ za ocenjivanje testa priprema Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja - Centar za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Test sadrži zadatke kojima se ispituje dostignutost ishoda učenja propisanim planom i programom nastave i učenja, odnosno ciljeva i zadataka u skladu sa nastavnim planom i programom za obrazovni profil. Test je koncipiran tako da obuhvata sve nivoe znanja i sve sadržaje koji su procenjeni kao temeljni i od suštinskog značaja za obavljanje poslova i zadataka u okviru zanimanja, kao i za nastavak školovanja u matičnoj oblasti.

Komisiju za pregled testova čine tri nastavnika stručnih predmeta.

Stručni predmeti obuhvaćeni testom propisuju se odgovarajućim pravilnikom za svaki obrazovni profil.

Maturski praktični rad

Cilj maturskog praktičnog rada je provera stručnih kompetencija propisanih Standardom kvalifikacije, odnosno stečenih znanja, umenja i veština u skladu sa nastavnim planom i programom za obrazovni profil.

Na maturskom praktičnom radu učenik izvršava radne zadatke kojim se proveravaju stručne kompetencije, odnosno stečena znanja, umenja i veštine.

Za proveru stručnih kompetencija, odnosno stečenih znanja, umenja i veština utvrđuje se lista standardizovanih radnih zadataka od koje se sačinjava odgovarajući broj radnih zadataka za maturski praktični rad.

Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja - Centar za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih priprema standardizovane radne zadatke za praktični rad i uputstvo za ocenjivanje.

Na osnovu liste radnih zadataka, škola formira školsku listu u svakom ispitnom roku. Broj radnih zadataka u školskoj listi mora biti najmanje za 10% veći od broja učenika u odeljenju koji polažu maturski praktičan rad.

Ocenu o stečenim stručnim kompetencijama, odnosno znanjima, umenjima i veštinama daje tročlana ispitna komisija. Komisiju čine dva nastavnika stručnih predmeta, od kojih je jedan predsednik komisije, i predstavnik poslodavaca, stručnjak u datoj oblasti rada.

Saglasnost na članstvo predstavnika poslodavaca u komisiji, na predlog škola, daje Unija poslodavaca Srbije, odnosno Privredna komora Srbije, odnosno odgovarajuće stručno udruženje ili komora.

Kada učenik ostvari najmanje 50% od ukupnog broja bodova na svakom pojedinačnom radnom zadatku, smatra se da je pokazao kompetentnost.

Maturski praktični rad sprovodi se u školi i prostorima gde se nalaze radna mesta i uslovi za realizaciju maturskog praktičnog rada.

Učenik je položio stručni ispit ako je iz pojedinačnih delova ispita dobio pozitivnu ocenu.

Način polaganja stručne mature

Učenik polaže ispite iz opšteobrazovnih nastavnih predmeta na isti način kao i učenik opšteg srednjeg obrazovanja.

Stručna matura se polaže na celoj teritoriji Republike Srbije u isto vreme, a plan polaganja se utvrđuje školskim kalendarom za srednje škole. Plan polaganja stručne mature podrazumeva dva redovna ispitna roka: junski i avgustovski. Učenici koji ne polože stručnu maturu u redovnom roku, polažu u sledećem ispitnom roku, u skladu sa propisanim kalendarom.

U istom danu učenik može da polaže samo jedan deo maturskog, odnosno stručnog ispita.

Svaki učenik je u obavezi da u kalendarom propisanom roku podnese prijavu školi za polaganje stručne mature. Prijava sadrži spisak ispita iz obaveznog dela stručne mature i, ukoliko učenik želi da polaže izborni deo stručne mature, spisak nastavnog/-ih predmeta izbornog dela stručne mature.

Učenik ima pravo da odustane od izbornog dela stručne mature u roku koji je propisan kalendarom.

Učenik je položio stručnu maturu kada položi sve ispite iz obaveznog dela.

Učenik koji je na jednom ili dva pojedinačna ispita stručne mature dobio nedovoljnu ocenu, upućuje se na polaganje popravnog ili popravnih ispita.

Nakon položenih svih ispita učeniku se izdaje javna isprava o položenoj stručnoj maturi za odgovarajući obrazovni profil i dodatak diplomi.

Učenik sa položenom stručnom maturom može da se upiše na visokoškolsku ustanovu pod uslovima koje ta ustanova propisuje, odnosno u skladu sa zakonom.

ZAVRŠNI ISPIT

Cilj završnog ispita

Završnim ispitom proverava se da li je učenik, po uspešno završenom trogodišnjem stručnom obrazovanju za odgovarajući obrazovni profil stekao stručne kompetencije propisane standardom kvalifikacije, odnosno znanja, veštine i stavove u skladu sa nastavnim planom i programom.

Pravo na polaganje završnog ispita

Učenik polaže završni ispit u skladu sa zakonom. Završni ispit može da polaže učenik koji je završio tri razreda srednjeg stručnog obrazovanja po nastavnim planu i programu/planu i programu nastave i učenja za obrazovni profil za koji se školuje.

Učenici sa smetnjama u razvoju i invaliditetom polažu završni ispit u skladu sa njihovim motoričkim i čulnim mogućnostima, odnosno uslovima koje zahteva određena vrsta invaliditeta, u skladu sa zakonom.

Struktura i sadržaj završnog ispita

Završni ispit koji polažu učenici, nakon završetka tri razreda srednjeg stručnog obrazovanja, ima sertifikacioni karakter.

Realizuje se kroz praktični ispit koji se sastoji iz jednog ili više standardizovanih zadataka kojima se proveravaju stručne kompetencije propisane standardom kvalifikacija, odnosno stečena znanja, umenja i veština u skladu sa nastavnim planom i programom.

Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja - Centar za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih priprema standardizovane radne zadatke za praktični rad i uputstvo za ocenjivanje.

Sadržaj završnog ispita propisuju se odgovarajućim pravilnikom za svaki obrazovni profil.

Način polaganja završnog ispita

Završni ispit se na celoj teritoriji Republike Srbije polaže u terminima propisanim školskim kalendarom za srednje škole. Plan polaganja završnog ispita podrazumeva dva redovna ispitna roka: junski i avgustovski. Učenici koji ne polože završni ispit u redovnom roku, polažu u sledećem ispitnom roku u skladu sa propisanim kalendarom.

Svaki učenik je u obavezi da u kalendarom propisanom roku podnese prijavu školi za polaganje završnog ispita.

Na završnom ispitu učenik izvršava jedan ili više radnih zadataka kojima se proveravaju stručne kompetencije, odnosno stečena znanja, umenja i veštine.

Za proveru stručnih kompetencija, odnosno stečenih znanja, umenja i veština utvrđuje se lista standardizovanih radnih zadataka od koje se sačinjava odgovarajući broj radnih zadataka za završni ispit.

Na osnovu liste radnih zadataka, škola formira školsku listu u svakom ispitnom roku. Broj radnih zadataka u školskoj listi mora biti najmanje za 10% veći od broja učenika u odeljenju koji polažu završni ispit.

Ocenu o stečenim stručnim kompetencijama, odnosno znanjima, umenjima i veštinama daje tročlana ispitna komisija. Komisiju čine dva nastavnika stručnih predmeta, od kojih je jedan predsednik komisije, i predstavnik poslodavaca, stručnjak u datoj oblasti rada.

Saglasnost na članstvo predstavnika poslodavaca u komisiji, na predlog škola, daje Unija poslodavaca Srbije, odnosno Privredna komora Srbije, odnosno odgovarajuće stručno udruženje ili komora.

Kada učenik ostvari najmanje 50% od ukupnog broja bodova na svakom pojedinačnom radnom zadatku, smatra se da je pokazao kompetentnost i položio završni ispit.

Završni ispit sprovodi se u školi i prostorima gde se nalaze radna mesta i uslovi za realizaciju završnog ispita.

Nakon položenog završnog ispita, učeniku se izdaje javna isprava o položenom završnom ispitu za odgovarajući obrazovni profil i dodatak diplomi.